

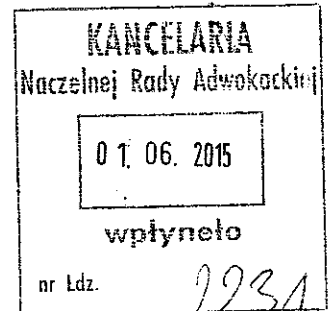

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

6 MS-WP-173-129/11

Warszawa, dnia 26 maja 2015 r.

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Andrzej Zwara

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615) - komisyjny projekt ustawy – Kodeks cywilny (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Ireneusz Raś), z prośbą o wyrażenie opinii.

Z poważaniem

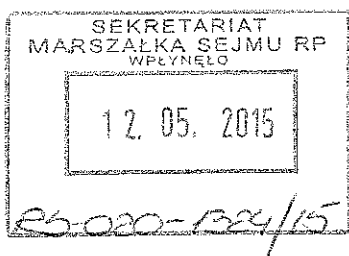
Warszawa, dnia 12 maja 2015 r.

SEJM
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Komisja Kultury Fizycznej, Sportu
i Turystyki
KFS – 020 – 5 – 2015

Pan Radosław Sikorski

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu, Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki
wnosi projekt ustawy

- o zmianie ustawy – Kodeks cywilny.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został
upoważniony poseł Ireneusz Raś.

Przewodniczący Komisji

Ireneusz Raś

USTAWA

z dnia 2015 r.

o zmianie ustawy Kodeks cywilny

Art. 1. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w Rozdziale III w miejsce nazwy „Służebność przesyłu” wprowadza się „służebności publiczne”

2) po art. 305⁴ dodaje się art. 305⁵ i art. 305⁶ w brzmieniu:

„Art. 305⁵. § 1. Nieruchomość można obciążyć na rzecz gminy prawem, którego treść polega na możliwości ustanowienia na nieruchomości obciążonej powszechnie dostępnych szlaków turystycznych, biegowych, rowerowych, konnych, wodnych, tras narciarskich- biegowych i zjazdowych, ścian wspinaczkowych, punktów widokowych oraz wszelkich innych prawem dopuszczalnych szlaków służących kulturze fizycznej społeczeństwa /**prawo szlaku**/. W ramach ustanawiania szlaku gmina uprawniona jest do budowy na nieruchomości obciążonej koniecznej infrastruktury szlaku.

§ 2. Ustanowienie prawa szlaku dopuszczalne jest wyłącznie ze względu na szczególne walory krajobrazowe, przyrodnicze, lokalizacji i ukształtowania terenu lub tradycji korzystania z danego terenu.

§ 3. Podstawę ustanowienia prawa szlaku stanowi uchwała rady gminy o jego wytyczeniu określająca jego przebieg oraz charakter. Uchwała może być podjęta po uzyskaniu zgody większości właścicieli nieruchomości przez które ma przebiegać szlak, licząc ją względem powierzchni nieruchomości zajętej na szlak.

Art. 305⁶. § 1. Do ustanowienia prawa szlaku dochodzi na podstawie umowy pomiędzy właścicielem a gminą zawartej w formie aktu notarialnego. W braku zgody właściciela na zawarcie umowy o ustanowieniu służebności prawa szlaku, gmina może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem dla właściciela, którego wysokość ustala Sąd.

§ 2. Jeżeli ustanowienie prawa szlaku uniemożliwia właścicielowi dalsze dotychczasowe korzystanie z przedmiotowej nieruchomości, może on żądać aby gmina nabyła od niego w drodze umowy własność opisanej nieruchomości.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Cel projektowanych zmian

Potrzeba zwiększenia aktywności fizycznej człowieka jako warunku jego zdrowia fizycznego i psychicznego jest dziś powszechnie rozumiana ale nie realizowana. Stres, tempo życia, sposób odżywiania, brak aktywności ruchowej, urbanizacja i przemiany cywilizacyjne niszczą organizm i psychikę każdego z nas.

Uprawianie wszelkich tzw. sportów terenowych, łatwo dostępnych i poprawiających naszą sprawność fizyczną i zdrowie, a także uprawianie turystyki / rekreacji/ związane jest z koniecznością poruszania się po cudzym terenie. Odbywa się to po szlaku pieszym, rowerowym czy trasie narciarskiej zjazdowej bądź biegowej lub wspinaczkowej, szlaku wodnym, czy punkcie widokowym. Stąd też proponowaną instytucję prawną mającą zapewnić możliwość korzystania z tych terenów i w sposób zorganizowany nazwano „Prawem szlaku”. Celem projektowanych zmian jest umożliwienie bezpiecznego, zorganizowanego i powszechnego korzystania dla celów aktywności ruchowej społeczeństwa, także na nieruchomości stanowiącej własność osoby trzeciej, gdy nieruchomość ta z uwagi na swe unikalne walory widokowe, krajobrazowe, położenie, ukształtowanie, nie może być wykorzystywana na zaspokojenie potrzeb społecznych z uwagi na brak zgody właściciela. W tym celu projektowane zmiany ustanawiają tzw. prawo szlaku polegające na powszechnym uprawnieniu do korzystania z terenów o szczególnych właściwościach, wydzielonych i wyznaczonych w postaci szlaków turystycznych, rowerowych, konnych, wodnych, tras narciarskich - biegowych i zjazdowych, ścian wspinaczkowych, punktów widokowych oraz wszelkich innych wyznaczonych szlaków służących kulturze fizycznej społeczeństwa.

Beneficjentem praw dla tak ustanowionego sposobu powszechnego korzystania z nieruchomości byłaby gmina i ona też podejmowałaby uchwałę o wytyczeniu tego szlaku, gdy większość właścicieli nieruchomości przez które ma przebiegać szlak jest za jego ustanowieniem, licząc to względem powierzchni zajętej na szlak. Uchwała określałaby przebieg szlaku, jego rodzaj, sposób wykorzystania, warunki bezpieczeństwa korzystania ze szlaku i konieczną jego infrastrukturę oraz czy szlak ma mieć charakter odpłatny.

2. Przedstawienie stanu obecnego oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Proponowane regulacje dotyczą ustanowienia nowego tzw. „prawa szlaku”, które umożliwiłoby korzystanie w ściśle określonych przypadkach z miejsc, w których wytyczony byłby szlak, a które ze względu na swe położenie, ukształtowanie, walory widokowe czy przyrodnicze mają unikalny charakter i wobec których brak zgody właściciela uniemożliwia tego typu wykorzystanie. W obecnym stanie prawnym brak zgody choćby jednego właściciela gruntu uniemożliwia korzystanie z miejsc, które mimo swojego unikalnego charakteru przyrodniczego mogłyby być wykorzystywane w celu turystyczno-sportowym. Nowoprojektowany stan prawny umożliwia bezpieczne, zorganizowane i powszechne korzystanie ze szlaku dla celów aktywności ruchowej społeczeństwa, także na nieruchomościach stanowiących własność osób trzecich, gdy nieruchomość ta z uwagi na swe unikalne walory widokowe, krajobrazowe, położenie, ukształtowanie, nie może być wykorzystywana na zaspokojenie potrzeb społecznych z uwagi na brak zgody właściciela.

Przedstawiona regulacja prawna nie dotyczy parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, gdzie zasady korzystania z tych obszarów regulowane są przez przepisy ustawy o ochronie przyrody.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Przewidywanym skutkiem społecznym proponowanych zmian będzie zwiększenie aktywności fizycznej obywateli, rozwój infrastruktury do uprawiania sportu i turystyki, a tym samym poprawa kondycji i zdrowia polskiego społeczeństwa.

W efekcie wprowadzonych zmian powstanie także kapitał społeczny w postaci umiejętności integracji społeczności lokalnej, umiejętności współpracy i współdziałania biznesowego.

W zakresie skutków gospodarczych postulowane rozwiązania będą miały korzystny wpływ na rozwój turystyki i tym samym na zwiększenie wzrostu zatrudnienia w szeroko rozumianej branży turystycznej tj. hotelarstwie, gospodarstwach agroturystycznych, restauracjach, transporcie lokalnym.

Skutkiem ustanowienia „prawa szlaku” może być ograniczenie właściciela w korzystaniu przez niego z prawa własności do nieruchomości. Podstawowym sposobem ustanowienia „prawa szlaku” jest umowa stron – gminy i właściciela nieruchomości, przez którą przebiega szlak. W przypadku braku takiej zgody właściciela, w okolicznościach i na warunkach określonych w przepisach, uzyskanie prawa korzystania z nieruchomości

następuje w trybie sądowym na podstawie proponowanego uregulowania. Konstytucja RP w art. 20, art. 21 ust. 1, art. 31 i art. 64 dopuszcza możliwość ograniczenia własności tylko w drodze ustawy, na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem. Zdaniem wnioskodawców możliwość powszechnej dostępności obywateli do szlaków spełnia definicję interesu i celu publicznego.

4. Przewidywane źródła finansowania, jeżeli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Proponowane zmiany mogą mieć wpływ na budżety jednostek samorządu terytorialnego z tytułu wypłaty odpowiedniego wynagrodzenia, którego wysokość ustala sąd, dla właściciela, który nie wyraża zgody na zawarcie umowy o ustanowieniu służebności prawa szlaku. Każdorazowo będzie to świadoma decyzja gminy i zdaniem projektodawcy konieczność poniesienia kosztów z tego tytułu zrekompensowane będzie wzrostem ruchu turystycznego, a w efekcie wzrostem budżetów i zamożności gmin prowadzących aktywną politykę w obszarze turystyki.

5. Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

